

#21

גליון לשבת קדש
פרשת צו-פרהניעים שבת
הרב בנימין בוימל

ככה אומרים תודה? (!)

למען האמת,

פ ע מ י ם

ש ה ' ת ו ד ה '

שלנו אינה

אלא מחווה

נימוסית אלגנטית,

לא כלום מעבר. זו

הסיבה שהתורה הקדושה

קצת פחות נדיבה בתודות וכמעט לא

מצאנו בה 'תודה' שמופנית כלפי בשר

ודם. כי התורה אינה נימוסית, היא

אמיתית, והודאה אמיתית יוצאת מעומק

לב ודורשת כנות ויושרה. היא דורשת

הודאה בעובדת היוטי נזקק, בהיוטי

חסר, אולי אפילו חסר אונים. זה בעצם

סוג של התבטלות. (במקום אחד מצאנו תודה

כלפי אדם: "יהודה, אתה יודוך אחיך!" כי זו היא

מהותו של יהודה, הודאה על הטוב – על שמה

הוא נקרא, ולצידה גם הודאה באמת. 'הודה' ולא

בוש במעשה תמר. שתי הודאות אלו כרוכות זו בזו

כאמור).

הנה תיאור אמיתי מיום הפורים שעבר

עלינו לטובה ולברכה. מהלך הייתי על

המדרכה ברחובה של שכונת "לב אליהו"

שברכסים ומשלוח מנות בידי. מסביב

המולת פורים תוססת, שירים ומנגינות,

ילדים מחופשים, צפירות וריקודים,

אקיצע'ר: שמייח. לפתע רכב בולם

במרכז הכביש, מאחוריו נתקעת שיירה

שלמה, נהג הרכב פותח באבחה את דלת

הרכב ויוצא בריצה... אוי ניי, הוא רץ

לכיווני! איני מכירו! מה עשיתי?! טרם

הספיקותי להרהר בתשובה, וכבר הוא

נפל עלי בחיבוקים ובנשיקות ועשה בי

כ ש ה י י נ ו

קטנים וקיבלנו

מתנה מהדוד

או מהדודה,

מיד אמרו לנו

אבא ואמא: "נו, מה

אומרים?" ... משום מה,

קשה היה לנו להוציא את

התודה מהפה. ילדים הם אמיתיים. אך

לא הותירו לנו הרבה ברירות, השפלנו

מבט ומלמלנו בחטף "תודה" מסכנה

ומבויישת. אבא היה מתאכזב: "ככה

אומרים תודה?".

גדלנו ב"ה מחונכים למופת. עובדה, אנו

מרעיפים תודות למכביר לכל עבר. אך

רבי שביבי
אמונה | הרב
אהרון בייפוס

החפץ חיים, המשיל את אותם המנסים להבין את כל המתרחש לעיניהם בעולם, כאותו אורח

לשבת אחת, ויש לו שאלות למכביר על התנהלות הגבאי בבית-הכנסת.

עונים לו, הישאר כאן תקופה, אז תתחיל להבין. ובנתיים... תאמין!!

ואין ספק, שככל שתתארך שהותו כאן, אף יבין, יותר ויותר....

הגר"א דיסקין, ביאר בכך את מאמר דוד המלך: "עוד ינובון בשיבה... להגיד כי ישר ה'".

על אף שבכדי להבין את כל המתרחש בעולמנו, זקוקים אנו לחיי נצח. עם זאת, זקן ובעל שיבה אשר זוכה ל - "עוד ינובון בשיבה" ושהותו מתארכת בעולם, מבין הוא הרבה יותר, או אז יכול הוא להעיד ש-"ישר ה', ולא עוולתה בו".

'הגבה'... "הרב בוימל, הוי כמה שאני מודה לך על העלון הנפלא של "אכסוף", אני קורא אותו בכל שבוע בשקיקה פעמיים וכבר מחכה לעלון הבא"... (אולי לא ידע כי התודה לא מגיעה לי אלא לידידי היקר והעלום. היזם, העורך והמפיץ, לו התודה ולו הברכה) כמה טוב שיש את פורים, נכנס יין יצא סוד. **ככה אומרים תודה!**

כלל ידוע הוא: כל המנחות בבית המקדש עשויות מצה: "כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ, כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה" (ויקרא ב, יא). והנה בפרשת השבוע – הפתעה! ביחד עם קרבן התודה מביא המקריב ארבעים לחמי תודה, עשרה מהם עשויים חמץ.

החמץ הנפוח מסמל את האגו הנפוח. את הקושי שלנו להתבטל. אין מקומו בבית המקדש. אך מי מביא קרבן תודה? מי שכבר 'בילה' בטריטוריה של מלאך המוות. האגו שלו נסדק כבר. מי שנפגש עם אפסיות כוחו של האדם מול איתני הטבע של ה' יתברך: יורדי הים אלו ש"יעלו שמים ירדו תהומות נפשם ברעה תתמוגג, יחוגו וינועו כשיכור"... "יושבי חושך וצלמוות אסירי עני וברזל" שהשתחררו משבי אכזרי, חולה ששכב מורדם ומונשם בטיפול נמרץ, אלו חשו את קטנותם מול הבורא הגדול. הרגישו כחרס הנשבר, כציץ נובל, אלו רשאים להביא לחמי חמץ. כי יודעים הם להעריך כל נשימה ונשימה. אדרבה, יביאו לחמים תפוחים ועשירים להראות את חסד הבורא שמילא את חסרונם.

בגין כך, קרבן תודה רם ומתנשא מעל כל קרבנות. "רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא (מהגליל): **לעתיד לבא כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל**"... (ויקרא רבה ט, ז) כי כל הקרבנות באים לכפרה על חטאים. גם קרבנות נדבה באים כתיקון על עניינים שונים. קרבן תודה הוא היחידי שעניינו הודאה להשם יתברך על רוב חסדיו אשר עמנו, (פרי צדיק, מאמר קדושת השבת אות ז).

לעתיד לבוא יתבטל הרע, ועיקר עבודת הקרבנות תהיה דבקות בבורא מתוך **הודיה** על כל הטוב שיעריך עלינו שזו תכלית התורה והמצוות כולם: "וכוונת כל המצות שנאמין באלקינו **ונודה** אליו שהוא בראנו... ואין קל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם **ויודה** לאלקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות... זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו **ויודו** לקל שבראם והמציאם" (רמב"ן שמות י"ג, טז)

בל נחכה לעתיד לבוא. הלא נמצאים אנו בחודש שבין ימי ההודיה. גם היום יכולים אנו להפוך את חיינו גבוהים יותר, מרוממים יותר, אם נדע להביט ולהתמקד כל העת באלפי הדברים הקטנים והטובים המקיפים אותנו בכל עת ובכל שעה ולהודות עליהם באמת, נגלה ששום דבר לא מובן מאליו, בריאות, פרנסה, ילדים ועצם החיים.

בעל ה"תפארת שמואל" (בן דורם של הש"ך והחלקת מחוקק) מספר מדוע החליט לכתוב את חיבורו המפורסם "ברכת הזבח" לסדר קדשים: "ונשארתי אני לבדי גונח ומוכה ושבנור רגל ונכה רגליים... בהפך ה' את הקהילות הקדושות מדינת פולין וליטא... ופגע בי במהפכת עיר ואם בישראל – לובלין... ושם נלקח מאתי מחמד עיני... שתי בנותי שנהרגו על קידוש השם... וגם כל כתבי הקודש שחברתי – הכל נלקח מאתי על ידי היוונים הארורים – הקוזאקים... הייתי מושלך ברחוב, מתגולל בדם הרוגים קדושי עליון... רעב ללחם וצמא למים, ערום ויחף כי הפשיטו מעלי לבושי ונשארתי ערום כי אם הכתונת לבד"...

על עצם החיים אחר כל התופת הנוראה שעבר (גזירות ת"ח ות"ט), מצא הוא דרך להודות לה' ועסק בחיבור עמוק ומקיף לסדר קדשים הקשה.

ככה אומרים תודה!

ההקרבה והלכותיהם, כיצד ייעשו?! ויעלו כריח ניחוח לה'. בסוד הקורבנות התגלה "עיקרון ההקרבה והקירבה". עיקרון זה מלמדנו שלא תתאפשר קירבה ללא הקרבה. "עיקרון ההקרבה והקירבה" איננו נכון רק במערכת היחסים שבין הנברא לבוראו אלא גם בין נברא לנברא שבצלם אלוקים ברא אותו. תדרי ההשפעה של המחנך על המתחנך פועלים על תשתיות האכפתיות, דאגה כנה, נתינה ורגישות לזולת.

אשר על כן, מי שרואה
את שליחותו
כאיש חינוך
לא די שישים
את מגמתו
רק על
התכנים
והמסרים
החינוכיים
אולם ילדיהם, עד כי
הוא מעביר
לשומעי לקחו
והמתחנכים על
ידו, עליו לבחון
את תשתיות ההשפעה
ולשאול את עצמו: מי עומד
במרכז אני או התלמיד? עד כמה
אני רגיש, דואג ובאמת אכפתי לצרכי
התלמיד/החניך?

אין סדנא בה מתבקשים הנוכחים על ידי להיזכר ב"דמות משמעותית" שהשפיעה על אישיותם והייתה עבורם "אישיות לדוגמא" - כזו לה הם חבים 'הכרת הטוב' על מי שהם הפכו להיות, שלא ימצא אדם בקהל המשתתפים שאין לו דמות כזו ולפעמים אפילו מספר דמויות.

מסתבר שעיצוב אישיותו של כל אדם מושפעת באופן ישיר מהמפגשים וההיכרות שלו עם דמויות הוד; כאלה שבאורח חייהם הם מהווים התגלמות והתממשות של מה שהם מאמינים שכן צריך לחיות.

למרות שלא חסרים בעולם אנשים שתוכם כברם, מידותיהם תרומיות ומכלכלים את צעדם על פי סטנדרטיים ערכיים מובהקים, השאלה המסקרנת שתמיד אשאל בסדנא מעין זו תהיה: מה היה באישיות הזו שגרמה לכך שתיהפך להיות כה משפיעה ומשמעותית עבורך? מה היה שונה בה משאר המורים ואנשי החינוך בהם פגשתי?

מפליא להיווכח שלא משנה מיהי הדמות או האישיות, באיזו שנה חיה ובאיזה קהל יעד מדובר, כולם מבלי יוצא מן הכלל כשנשאלים: מה היה מיוחד באישיות הזו שכה משפיע עליך? למה דווקא היא ולא דמויות אחרות? בד"כ יציינו מספר תכונות בולטות:

אכפתיות, דאגה כנה, נתינה ורגישות לזולת.

מסקנות משאל זה (בהחלט ניתן להתמשאל זה תוקף מחקר אמפירי) מלמדות שלהיות "אישיות לדוגמא" ו"מבוגר משמעותי" עבור מישהו אחר, מצריך תכונות ופעולות מאד ספציפיות ודי פשוטות ליישום והן: לגלות אכפתיות והתעניינות באחר, לדאוג בכנות לשלומם בכל המובנים ולא רק לרוחניותו וביצועיו הדתיים, להיות פנוי עבור האחר (ולא להיות שקוע רק בעצמי) ולתת. פעולות אלו הן מעשי ההקרבה מצידנו המחנכים, המולידות קירבה למתחנכים.

ספר ויקרא הקרוי גם 'ספר הקרבנות', איננו מגולל בפנינו רק את אופני מעשי

צידה לדרך

הורים ומורים היו בטוחים! ככול שתהיו אכפתיים, דואגים (-לא חששנים), רגישים ונותנים תהפכו ל"מבוגרים משמעותיים".

אין ספק שהורים בשונה ממורים ומחנכים במערכות החינוך, שונים במהותם בכך שכל כולם הקרבה למען ילדיהם, עד כי פעמים רבות יעדיפו את טובת הילדים על פני טובתם האישית. למרות הכל ועל אף הכל, לא תמיד ההקרבה והנתינה שנראית טובה לי כהורה אכן היא טובה גם עבור ילדי!

לטרמפ מיוחל, וכשאני מגיע, הוא נראה מיואש וכאחד שלא ממש שמח לראות אותי, ומוציא אנחת רווחה... "וואי, עכשיו עד שיעצרו לי יקח מלא זמן!"

הוא נראה כאחד מומחה שכבר הרבה זמן ב"עסקי טרמפיאדות"...

רציתי קצת להצחיק אותו, שלא ישנא אותי שבאתי ל"הרוס לו את הטרמפ".

ואז לפתע הבחנתי מרחוק כ- 200 מטר במעלה הכביש, מגיעה לכיוון שלנו 'ניידת משטרה'...

אמרתי לו: "מה אתה דואג? אין בזה חוקים! הנה תראה, אפילו 'ניידת תנועה' של המשטרה (כזאת שאומרת 'תעצור בצד') יכולה לעצור לנו טרמפ!"

הוא מסתכל עלי כאילו שהוא ראה "חיזר" שזה עתה נחת מהחלל...

אפילו לא הרמתי את היד...

עצרה ניידת המשטרה לידינו ונפתח החלון...

"עמרם! מה קורה 'נשמה'?? מה אתה עושה פה? בוא עלה על הניידת, אני אקח אותך לאן שאתה צריך!" (מי השוטר? ואיך הוא מכיר אותי? זה כבר סיפור אחר...)

הבחור לא ידע את נפשו וקפא במקום... "חביבי, אמרו לך עלה לניידת!" אמרתי לו בחיוך...

מרוב שהוא היה בהלם, הוא שכח לרדת בתחנה שהוא רצה...

מיותר לומר שהניידת לקחה אותי בדיוק עד למקום שהייתי צריך!

קוראים יקרים, דעו כלל חשוב בחיים... שהקב"ה עושה 'נס' לבנאדם, הוא עושה זאת, עם כפיית גדושה של סוכר! (כבר הגזמתי עם ה'מוסר' השבוע....).

אם היו שואלים אותנו, בתחילת קריאת המגילה, כאדם שפעם ראשונה קורא את סיפור המגילה, ולא מכיר כלל את ההיסטוריה של העם היהודי בכלל ואת אותם המאורעות שהתרחשו בשושן הבירה לפני יותר מ-2000 שנה בפרט... איך לדעתנו היה מסתיים אותו סיפור מגילה??? נכון, כנראה שלא אמור היה להישאר אפילו יהודי אחד בעולם!

אבל כנראה שהיה סוף טוב... אחרת לא הייתי כותב שורות אלו...

ונחזור לענייננו, אני צריך עוד לכתוב סיפור, יש לחץ מהמערכת "רבי עמרם, אנשים רוצים סיפור, לא דברי מוסר!"

בסדר, בסדר... אני מנסה להגיע לסיפור עוד כמה מילים.

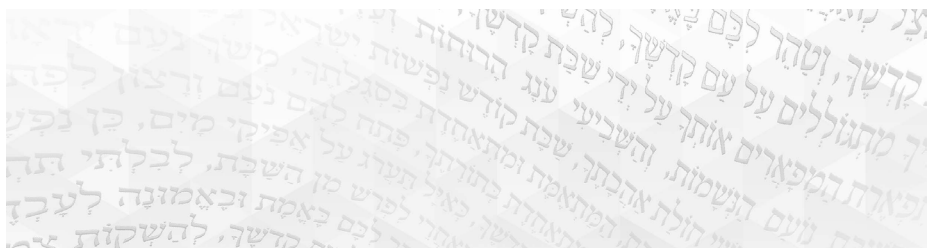
בקיצור, מי שלא יודע היה נס בפורים! לא סתם נס, "ונהפכהו!" זה נס כנגד כל הסיכויים!

מה שרציתי לומר, ש'נס' זה דבר שלא קרה רק בפורים, ולא קורה 'רק' לאנשים אחרים... אלא לכל אחד ואחד מאתנו קורים ניסים מדי יום ויום, אלא שאנחנו בכלל לא מבחינים בהם... אלא אדרבה! אנחנו כאנשים מאמינים צריכים לבקש מה' שיעשה לנו נס! ורצוי שיהיה נס כזה שהוא כנגד כל הסיכויים!

זהו ועכשיו הסיפור... טרי, טרי מ'שושן פורים'.

הייתי צריך להגיע מצד אחד לצד השני של רכסים, כלומר מ'בנה ביתך' עד לגבעה א' לאחד הרחובות... נו מה בעיה? זהו, שלא היה לי רכב! והליכה לצד השני של רכסים, לא רלוונטי... מה עושים? תופסים טרמפים!

הגעתי לעבר ה'טרמפיאדה', מרחוק אני כבר רואה שעוד בחור ישיבה מחכה

שמי שעוסק בתורה בפרשת קרבנות לא רק שאינו צריך להביא עולה אלא מתקן את הפגם יותר מהקרבת קרבן ממש.

וממשיך שם, שודאי שלא נגיד שמי שחילל שבת בזמן בית המקדש שהוא לא יצטרך להביא קרבן אלא רק ילמד תורה. אלא מצד הפגם בעולמות העליונים התורה מתקנת יותר מאשר קרבן. וכן נמצא כבר מפורש באלשיך [פרק ז' פסוק ל"ז], עיי"ש.

ובמקראי קודש על מסכת מנחות [לרבי חיים אבועלפיא זצ"ל] מסביר ג"כ את המחלוקת בין רבא לריש לקיש באופן הזה, רק הוא מחדד יותר, שלפי רבא מי שבזמן הזה חילל שבת ולמד פרשת חטאת אזי שיבנה בית המקדש לא יצטרך כלל להביא קרבן חטאת. ודלא כהחפץ חיים שסובר שיצטרך להביא קרבן כשיבנה בית המקדש.

זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים

הגמ' במנחות [ק"י]. אמר ריש לקיש מאי דכתיב 'זאת התורה לעולה וכו' מכאן לומדים כל העוסק בתורת העולה כאילו הקריב עולה וכן באשם ומנחה.

שואלת הגמרא מדוע כתוב לעולה למנחה ב-ל', ולא עולה ומנחה? אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך להביא עולה ומנחה.

החפץ חיים בספרו 'זבח תודה' מסביר מה שורש המחלוקת בין ריש לקיש לרבא, ומבאר, שריש לקיש סבר שכל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה, אבל זה לא ממש אותה דרגה [כמו כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה] ורבא סובר שאינו צריך להביא עולה מכיון שהלומד חשיב ממש שהביא קרבן עולה.

ומוסיף החפץ חיים שאדרבה, רבא סובר

אילנא רברבא הרב דב סוקולובסקי

עם או בלי הכולל

וכו' זה עובדיהו שהיה עשיר אפטורפוס של אחאב וכו' והיה מפרנס את הנביאים מנכסיו כל אותו הרעב, ע"כ. הרי הוא דוגמא שלא חס על ממונו וזרז למצוות אפילו בחסרון כיס.

פּרה אַם מַה"ת: י"א שפרשת פרה מה"ת (מובא בב"י תרפה) המלבי"ם בארה"ח מקשה מדוע כל הפוסקים התעלמו מדעה זו המובאת בריטב"א ובתוס' ועוד. ומבאר שהמעין בתוספות יוכח שכתבו שבמדבר היה דין לקרוא פרה, ומבאר ע"פ הרמב"ן עה"פ (דברים ט, ז) זכור אל תשכח את אשר הקצפת וכו' שבדור המדבר היה דין לזכור את העגל וכדי לא לקרוא את פרשת העגל שלא להזכירו קראו פרה, אבל לנו אין דין לזכור את חטא העגל וע"כ אינו מדאורייתא.

דעת נוטה: זה לא מכבר יצא הספר מרמן שה"ת זצ"ל דעת נוטה על ויקרא ויש אותו במאורות (בינתיים הוא פרטי עד שיולאם) ויש שם מכתבים מגאון ישראל רבינו מרן שליט"א (לידיעת הציבור שמו המלא הגאון רבי אפרים דב לנדא) לשה"ת צדוק"ל ודן

צו סימן: מספר הפסוקים בפרשה הוא צ"ז, ופלא שברוב החומשים מופיע במסורת שבסוף הפרשה, צ"ו פסוקים "צו סימן".

בירחון אור תורה (כסא רחמים, סיון ל"ז עמ' ג) כ' שיתכן שהמסורת מנה את פסוקים כב וכג בפ"ז כאחד. כי בד"כ פסוקי "וידבר ה' אל משה לאמר" מתחילים בפרשה, אך זה לא, ואם הוא פסוק אחד ארוך א"ש.

אך צ"ע דלפי"ז מנין זה היה גם אמור לגרוע מהסך הכללי של פסוקי ויקרא המופיעים בסוף החומש, ובאמת לפי החשבון זה לפי צ"ז פסוקים.

וכנראה שכתוב סימן צו בספרים שלנו בגלל יופי הסימן והכוונה עם הכולל.

ובחומשים מכ"י כ' סימן 'עבדיהו' שהוא צ"ז. וי"מ ע"פ רש"י בריש הפרשה 'אין צו אלא לשון זירוז' ובפרט בחסרון כיס, ובתנחומא משפטים אם כסף תלוה זש"ה כספו לא נתן בנשך, בא וראה כל מי שיש לו עושר ונותן צדקה לעניים וכו' כאילו קיים את כל המצוות שנאמר

המתמיהים,

אמנם במג"א שם כתב דהוי דווקא בדיעבד אבל לכתחילה צריך בכלי שכל הרביעית תבוא ליזו בשפיכה אחת.

יש לעיין האם מותר להשתמש כבקבוקים קטנים הנפוצים במשלוחי המנות לכוס' לקידוש, או שניתן להשוותו לדיני נטילת ידיים שם יש לדון אי שרי להשתמש כבקבוק לנטילת ידיים

מצוי מאד בשלוח מנות, שמקבליים בקבוקים קטנים של מיץ ענבים בגודל של 187 מ"ל, יש לעיין האם מותר לקדש בבקבוק עצמו- ללא כוס?

ודנו הפוסקים שיתכן שבקבוק יותר טוב שאין הקילוח נפסק כלל, ומ"ב קס"ב סק"ל שמעיקר הדין כשר אבל ראוי לחוש לדעת הב"ח לכן אם יש לו כלי אחר טוב שלא יטול מכלי זה, (הגם שאליה רבה לומד שהב"ח לא דיבר על בקבוק אלא על כלי אחר שיש הפוסקים בשפיכה וזה לא מצוי בבקבוקים שלנו).

צד"ג' לכאורה כל זה לא שייך כלל בדין "כוס" של קידוש כיון שהרי לשתות רביעית אין הבדל בין בכוס לבקבוק. ואמנם עיין בסימן קפ"ג סקי"ח שיש דין להסתכל על הכוס וברמ"א כתב שלא יקח כוס שפיה צר כיון שלא יוכל להסתכל על היין שבתוכו, ובמ"ב שם הביא שכיון שרבו האחרונים שחלקו על דברי הרמ"א שאין כוונת הגמ' על היין בתוך הכוס, אלא על הכוס עצמו, וע"כ כתב "שאיין להקפיד בזה אם אינו יכול להשיג בקל כלי אחר" וכן כתב בשמירת שבת (הישן) פמ"ז י"א. ואלי בנידון דידן אין זה שייך, היות והבקבוק שקוף וניתן לראות את היין מבחוץ.

צד"ד' האם בכלל יש דין כוס בקידוש עיין בחוט השני שבת ח"ד צ"ה, האם אפשר לקדש על יין בקערה ואפי' בצלחת שטוחה כל שמחזקת רביעית אולי אפשר לקדש בו.

צד"א' בעינינו נט"י של בוקר כידוע יש כאלו שמסתבכים שנשפך המים מהספל, ועל כן הם נוטלים מבקבוק, מובא בספר "אלא ד' אמות של הלכה" עמ' י"ז שמרן שר התורה היה נוטל מתוך בקבוק (והביאו תמונה), וכתב בזה"ל מרן נוטל ידיו מבקבוק שאינו כלי הראוי לכתחילה לנט"י לסעודה עי' ברמ"א ס"ד ס"ז שאי"צ כלי, והיינו שמעיקר הדין לנט"י של שחרית אפשר ליטול מהברז וכדו' הגם שהמ"ב סקט"ז הביא דברי המג"א דהיכא דאפשר טוב להקפיד, והכוונה נראה מכיון שמעיקר הדין אפשר להשתמש בבקבוק לנט"י לסעודה, ודאי שלא צריך להחמיר בנט"י בבוקר שמעיקר הדין כלל לא צריך כלי.

צד"ב' בנט"י לסעודה האם יש ענין להדר שלא ע"י בקבוק, רבו הדעות עיין בס' קס"ב ס"ג, אם נטל מקצת ידו וחזר והוסיף, ידו עודנה תמאה, כי אין נטילה לחצאין, ואם עדיין המים על ידו טופח על מנת להטפח הר"ז טהורה. ובט"ז כתב סק"ה שדבר פשוט שלא אסרו להוסיף על מים ראשונים אלא אם שכך מקצת ופסק אבל אם אין פוסק מלזוב אע"פ שלא זב כל השיעור בפעם אחת אין בכך כלום והמחמיר בזה אינו אלא מן

המשך מעמ' קודם

על הרמב"ן בפרשתינו (ז טז) שיש מצוה לאכול קדשים קלים, וכתב שראה בספר אחד, כשמציין שאם לא יטעהו זכרונו הרי זה טל תורה להגר"מ אריק שמקשה על הרמב"ן הנ"ל מתוספתא בפרה שזה רק תוספת קדושה ולא מצוה, ומיישב הגראד"ל שמשמעות הרמב"ן שהמצוה לאכול רק כזית ותוספת קדושה המובא בתוספתא היינו באכילת כולו.

מכתב זה נכתב על ידו בשנת תשי"ט, ואמנם בספר טל תורה לא נמצא זה, אבל הגראד"ל עצמו פירסם דברים אלו בקובץ מסורת תמוז תש"ל שמביא ליישב קושיא זו ולא מציין מי השואל. ובהערות ע"ס אור שמח במהדו' החדשה כ' (מעשה הקרבנות י, ו) שמהאו"ש משמע שמצוה באכילת כל הבשר ומדברי הרמב"ן נראה שזה רק על כזית וכ' שלפי"ז מיושב התוספתא. וכנראה שההערות על האו"ש הנ"ל הוא ממרן גאון ישראל שליט"א.